

Újházi levese

– Mit tudjátok ti, hogy milyen a jó uborkasaláta! – kezdte Újházi Ede, aki a Nemzeti Színházon kívül is művész volt a dolgok előadásában, különösen, ha különböző ételek mineműségéről volt szó.

{ 39 }

Az uborkasaláta nőnemű dolog volt, tehát férfiak fogyasztották.

Így Újházi Ede is, akinek megtermett alakjára, félrechapott kalapjára, szinte originálisnak mondható étvágyára emlékezhetnek mindazok, akik a legjobb színház deszkáin kívül való fellépéseiben is láthatták a művészt, mint például a Nemzetivel szomszédos Szikszay és Pannónia-éttermekben, ahol ifjú korához híven a kispörkölteknél - a „zónának” nevezett akkori „filléres” eledeleknek volt a híve, mert Baross Gábor már ezt is kitalálta a mostani vasútigazgatóság előtt.

Később, koszorúi szaporodásakor, más étkezőhelyekre is ellátogatott a nagy művész, aki a közönség általános szeretetén kívül: leginkább a vendéglősök és más társadalmilag hasznos polgárok (mint például: a bérkocsisok) szerető hangulatát élvezte akkori éveiben. Minden vendéglős felkelt a törzsasztalától, ha

Újházi Ede a helyiségbe lépett, speciális étvágygerjesztő hangulatok jöttek vele, már csak az utcai plakátok révén is, amelyeken arcképe díszelgett egy bizonyos rum népszerűsítése szempontjából. Ugyancsak megállott minden üres konfertáblis, ha Újházit gyalog látta mendegélni a pesti aszfalton, holott néha az öregedő művész egészségügyi szempontból is gyalogszerrel tette meg azt a távolságot, amely például a Gambrinushoz címzett vendéglőt a New York kávéháztól elválasztotta.

{ 40 }

A hajdani Gambrinusban ünnepelt vendég volt ő, törzsasztala kimérhetetlen, mert néha annyian összegyülekeztek vala tiszteletére, hogy a belső szoba csupa Újházi-hívekkel volt telve, míg odakint a katonabanda kipödrött karnagya a népnek való indulókat játszatta bakáival. Lárma, pohárcsörgés, a sörshordók gyakori kongatása és népies kedély jellemezte ezt a sörházat, de a belső teremben, amely spanyolfallal volt elválasztva a külsőtől, már javában hordták azt a finom levest, amelyet Újháziról, az életművészeiről neveztek el.

Újházi Ede, akár akarta, akár nem: gyakorta kénytelen volt a róla elnevezett levest fogyasztani.

Milyen volt a híres leves?

Műbarátok – akik még bőségesen találtattak a színészet körül – fogyasztják vala Újházi levest, mintha az valamely vallásos szertartás volna.

A csirkével, tésztával és zöldséggel teli levesestálba dugja a fejét Herzl Dóri, a lipótvárosi fiskális, akit rózszaszínű arcával nemhiába mondanak örökifjúnak. Gyermeteg, mindig barátságosra hajlamos, az élet mélyebb problémáival nem törődő kedéllyel szedegette az Újházi-leves falatjait tányérjára. A combnak vagy a mellnek éppen úgy megörvendezett, mint egy közelében eldurranó anekdotának, amelynek bőséges birtokában voltak az Újházi-társaság tagjai.